

Jako květina uprostřed cesty

Je půl třetí ráno, sedím na gauči a koukám, jak na mapě v televizi vyskakuje střídavě modrá a červená barva. Nedělám to tak jen já, ale také desítky či stovky milionů lidí po celé planetě. Volí se totiž prezident USA, neoficiální vůdce demokratického světa a všichni s napětím očekávají výsledky. Grafy se na obrazovce prolínají se záběry z nočních ulic, které zaplňuje hučící dav a rozděluje je koridor policistů. Ti se občas kolem sebe nervózně rozhlédnou a ještě pevněji sevrou v ruce obušek. Rozumím jim a přestože nestojím osobně na jejich místě, také se ve svém pokoji neklidně ošívám. Tady totiž nejde jen o vítězství toho či onoho kandidáta. Nejen tento volební den, ale i týdny a měsíce před ním, nám totiž mohou sloužit jako projekce stavu svobody a demokracie kolem nás. Člověk si totiž při takových příležitostech začíná klást otázku, co pro něj vlastně ta neustále dokola skloňovaná svoboda a demokracie znamená?

Taky jsem se začal ptát a uvědomil jsem si několik věcí. Jedna z nich je, že svoboda pro mě neznamená jen to, že si můžu dle libosti vybrat názor, který chci zastávat. Na tuhle svobodu musí totiž navazovat jedna podstatná věc, a to respekt. Respekt názoru mým oponentem, který je ochoten mě vyslechnout. Tahle „poslední fáze“ svobody je podle mě klíčová, protože k čemu je mi možnost myslet si svůj názor, ale nesmět ho projevit a bát se, že mě společnost za něj odsoudí. Když se dívám kolem sebe, tak mi přijde, že právě tato schopnost se ze společnosti vytrácí. Končí éra „respektu“ a nastává závod v „rozdělení“, kdy vyhrává ten víc radikální a nesmiřitelný. Demokracie přece není o tom vyvolávat spory mezi soupeřícími stranami a jejich podporovateli, ale právě naopak o hledání porozumění, kompromisu a společné cesty. Vím, moje názory zní možná trošku nereálně a naivně. Avšak, kam by naše společnost směřovala bez určité míry idealismu?

Nyní už jen zbývá vyplnit formu obsahem a říct si, co si pod tou svobodou běžný člověk představuje. Interpretace se totiž může u každého občana lišit. Pro někoho to je bezpečí, pro druhého jsou nejpodstatnější volby a třetí zase bude preferovat volnost obchodu. Pravdu mají všichni. Svoboda totiž je všechno, co bylo řečeno a ještě něco navíc. Svoboda je pojivem vyspělé demokratické společnosti skrze národy. A i když si někdy někteří jedinci myslí opak, tak touha po svobodě je lidskou přirozeností, která nakonec vždy prorazí na svět, jako květina malou puklinou uprostřed asfaltové cesty.